

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 101. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608067167760/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

ner og se op med hastige Blikke. Nu kom det afgørende Ord, »Bjærget«s største Patron talte.

»Skøndt så vide vides,« van Harmst stak den lange, magre Hånd ind på Brystet og lempe Hagen til Rette i den stive Battistes-Halsduk, »hverken Hr. Bjergmester, Kammerjunker v. Schécle eller Hr. Bjergassessor- og Fiskal Barchäus direkte hører til de så letfærdige og ødsle Valloner, der nu i mere end 250 År har vanrøgtet »Bjærget«s Interesser, tør dog jeg, der ej kan fornægte mit Slægtskab med disse uheldige Indvandrere, ingenlunde indlade mig på en Kappestrid med de nævnte Herrers Veltalenhed, deres Ødslen med gode og onde Profetier eller deres grandseigneuragtige Omgang med Fortid og Fremtid. Jeg er nu én Gang, som det turde være bekendt, en kortsynet Mand og er derfor naturnødvendigt henvist til at beskæftige mig med Nutiden. Kanhænde jeg dog ved denne min pauvre Indskrænkning til Gengæld opnår et mere nøgtern Blik på denne – som det synes i de Herrers Øjne temmeligt inferiore Episode – undgående såvel Hr. Assessorens Frygt for et eneældigt Göteborg, som Hr. Bjergmesterens Håb om et dito Uddeholm.»

Altså – gående ud fra, at vi nutidige Brugsejere i Värmland tillader os at ønske at bevare vore Brug og vore Hjem for os selv og vore Sønner, som vi modtog dem fra vore Fædre, industrialiserende dem efter vor egen Forstand og financierende dem af vore egne Midler, uden velvillig Råd eller Bistand, det være nu af Englændere eller Uddeholmere – tegner jeg mig, da det ligeså lidt konvenerer mig at hjælpes af, som at tilfalde en af de to Magter – for Halvdelen, skriver 53,750 Ripsdaler af den af Hr. Bjergmesteren anførte, endnu nødvendige Sum, for at, som han udtrykker sig, vort Værk skal blive et helt, ej et stykkevis, og vor Arv til vore Sønner en afrundet: et Värmland, driftigt, fordi det ej frygtede onde Spådomme, uafhængigt fordi det ej troede søde Profetier.»

En Knagen i Halsbinder og Fadermorderne, i de høje, udstoppede Skuldre, en Gnistregn fra de skæbne Brilleglas, og Hr. van Harmst sad atter højtidelig og stram for Bordenden, som havde han ikke rørt sig fra den.

Og dog var i dette Øjeblik »Bjærget«s Skæbne afgjort, dets Fremtid beseglet af Repræsentanten for den ældste og rigeste Brugsslægt, Bergslagens Ledete gennem fire Århundreder, Jærnets Vilje fuld-